

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
факультету

Масько В.Ф.)

2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА
для студентів**

галузь знань
напрямок підготовки
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

**19 Архітектура та будівництво
193 Геодезія та землеустрій
магістр
землеустрій та кадастр
обов'язкова**

Форма навчання – денна
Навчальний рік – 2019-2020

Семестр – 1

Кількість кредитів ECTS – 4

Мова викладання, навчання
та оцінювання українська

Форма заключного контролю – залік

Викладач: **Шоха Тетяна Петрівна**, кандидат юридичних наук, асистент кафедри екологічного права

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис) (ПІБ)

КИЇВ – 2019

Розробник: **Шоха Тетяна Петрівна**, кандидат юридичних наук, асистент кафедри екологічного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

_____

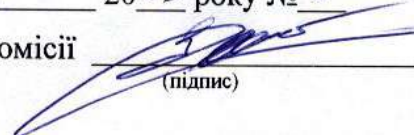
(Даценко Л.М.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від « 28 » 08 2019 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол від « 30 » 08 2019 року № 5

Голова науково-методичної комісії

_____

(Запотоцький С.П.)
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

1. Мета дисципліни:

- набуття студентами теоретичних знань основ екологічного права;
- формування практичних вмінь та навичок застосування екологічного законодавства.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) навчальна дисципліна «Основи екологічного права» базується на шкільних знаннях з правознавства та основ екології, має тісний зв'язок з дисциплінами «Земельне право» та «Судова практика по вирішенню земельних спорів»;
- 2) володіння навичками пошуку, оброблення, та аналізу інформації, використання інформаційних і комунікаційних технологій.

3. Анотація навчальної дисципліни. Викладання дисципліни спрямоване на засвоєння студентами основ правового регулювання відносин у сфері раціонального природокористування, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки. В межах курсу аналізується юридична природа екологічних правовідносин, система відповідних нормативно-правових актів, правові засади права власності на природні ресурси, права загального та спеціального природокористування, державного, самоврядного та громадського екологічного управління, економіко-правового механізму у сфері екологічних відносин, юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.

4. Завдання вивчення дисципліни: знати основний зміст екологічного законодавства України, основні теоретико-правові дослідження, присвячені правовому регулюванню екологічних відносин, спеціальну термінологію; вміти аналізувати положення відповідних нормативно-правових актів, використовувати їх у практичній діяльності, правильно визначати обсяг прав та обов'язків учасників екологічних правовідносин, механізм їх реалізації та захисту; володіти навичками із застосування правових норм у сфері екологічних відносин.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знання; 2 - вміння; 3 - комунікація; 4 - автономія та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати спеціальну термінологію, поняття, функції та принципи екологічного права	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота	5%
1.2	Знати основний зміст теоретичних та прикладних досліджень у галузі екологічного права	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота	5%

1.3	<i>Знати систему та основний зміст вітчизняного та міжнародного законодавства, що регулює екологічні відносини</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, модульна контрольна робота</i>	5%
1.4	<i>Знати особливості складу екологічних правовідносин</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота</i>	5%
1.5	<i>Знати систему основних суб'єктивних екологічних прав, гарантії їх реалізації, форми та способи захисту</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота</i>	5%
1.6	<i>Знати правові засади права власності на природні ресурси в Україні</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота</i>	5%
1.7	<i>Знати правові основи права загального та спеціального природокористування в Україні</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, модульна контрольна робота</i>	5%
1.8	<i>Знати правові засади екологічного управління, систему інституційно-правового та функціонально-правового забезпечення екологічних відносин в Україні</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, модульна контрольна робота</i>	5%
1.9	<i>Знати основні правові засади економіко-правового механізму у галузі екологічних відносин</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, модульна контрольна робота</i>	5%

1.10	Знати основні види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, модульна контрольна робота	5%
2.1	Вміти збирати, обробляти, аналізувати інформацію стосовно правового регулювання екологічних відносин	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Доповідь, доповнення доповіді, розв'язання казусу, реферат	10%
2.2	Вміти самостійно організовувати підготовку та здійснювати дослідження, готувати доповіді, здійснювати їх публічну презентацію	Семінарське заняття, самостійна робота студента	Доповідь, участь в дискусії, розв'язання казусу, реферат	10%
3.1	Здатність до пошуку, оброблення, та аналізу інформації, використання інформаційних і комунікаційних технологій	Семінарське заняття, самостійна робота студента	Доповідь, розв'язання казусу, реферат	10%
3.2	Здатність виробляти правові позиції для розв'язання правових практичних ситуацій у галузі екологічних відносин, брати участь у дискусіях	Семінарське заняття, самостійна робота студента	Доповідь, доповнення доповіді, участь в дискусії, розв'язання казусу, реферат	10%
4.1	Здатність пояснювати та обґрунтовувати власні висновки та пропозиції, критично оцінювати результати власної роботи	Семінарське заняття, самостійна робота студента	Доповідь, доповнення доповіді, участь в дискусії, розв'язання казусу, реферат	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)										
	1.1	1.3	1.6	1.7	1.8	1.10	2.1	3.1	3.2	4.1	
ПРН 2 знати теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії, топографічного і тематичного картографування, складання та оновлення карт, дистанційного зондування Землі та фотограмметрії, землеустрою, оцінювання нерухомості і земельного кадастру	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

7.1 Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

- 1) доповідь - від 2 до 4 балів;
- 3) доповнення доповіді – від 1 до 2 бал;
- 4) експрес опитування – від 2 до 4 балів;
- 5) участь в дискусії – від 2 до 4 балів;
- 6) розв'язання казусу (практичного завдання) – від 2 до 4 балів;
- 7) реферат (змістовна письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – від 6 до 8 балів;
- 8) тестування – від 2 до 4 балів;
- 9) модульна контрольна робота – від 4 до 6 балів.

- підсумкове оцінювання: письмовий залік

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати сумарно за усіма формами оцінювання під час семестру - 40 балів. Мінімальна кількість балів, яку студент може набрати сумарно за усіма формами оцінювання під час семестру - 24 бали. Максимальний результат, який студент може отримати під час заліку – 60 балів. Мінімальний результат, який студент може отримати під час заліку – 36 балів. Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну - 100 балів. Мінімальна підсумкова оцінка за цю дисципліну - 60 балів.

	ЗМ1	ЗМ2	залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

У випадку коли на заліку студент набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з цією програмою.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування або тестування. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№	Назва теми	лекції	семінари	сам. робота
МОДУЛЬ 1				
1	Загальна характеристика екологічного права як галузі права	2	2	10
2	Джерела екологічного права	2	2	10
3	Екологічні права і обов'язки громадян	2	2	10
4	Право власності на природні ресурси	2	2	10
5	Право природокористування	2	2	10
МОДУЛЬ 2				
6	Правові засади екологічного управління в Україні	4	4	12
7	Економіко-правовий механізм в галузі екології в Україні	2	2	10
8	Юридична відповідальність як засіб реалізації екологічного права України	2	2	10
Всього:		18	18	82

Загальний обсяг – 120, в тому числі:

лекцій - 18

семінарських – 18

консультацій – 2

самостійної роботи – 82.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Екологічне право: підручник для студентів вищих навчальних закладів/ за ред. Каракаша І.І. Одеса: Фенікс, 2012. 788 с.
2. Екологічне право: підручник За редакцією професора А. П. Гетьмана Харків, 2013.
3. Кобецька, Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. /Н.Р.Кобецька. 2/ге вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2008. 352 с.
4. Методичні матеріали з навчальної дисципліни «Екологічне право». Харків, 2019. . URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/MM_239.pdf.
5. Нормативно-правова база України. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>.
6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
7. Середницька І.А. Екологічне право (в схемах): наочний посібник /І.А.Середницька. Одеса: ОДУВС, 2016. 81с.

Додаткова:

1. Андрейцев В.І. Екологічне право: Курс лекцій: Навч. посібник для юрид. фак. вузів. К.: Вентурі, 1996. 208.
2. Балюк Г.І. Екологічне право України: Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частини): Навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006 . 192 с.
3. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник / Г.І. Балюк, М.В. Краснова, Ю.С. Шемшученко та інші; За ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: “Юридична думка”, 2005. – 848 с.

4. Мірошниченко А.М., Марусенко Р.І. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. – К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011. - 520 с.
5. Науково-практичний коментар Водного кодексу України / Н.О.Багай, Н.Р.Кобецька, І.В.Мироненко [та ін.] ; за заг. ред. Н.Р.Кобецької. – К. : Юрінком Інтер, 2010.- 360 с.
6. Науково-практичний коментар Закону України “Про охорону атмосферного повітря”/ за ред. Г.І. Балюк. - К.: Юрінком Інтер, 2011. – 328с.
7. Науково-практичний коментар Кодексу України про надра/ Г.І. Балоюк, А.П. Гетьман, Н.Р. Малишева та ін.; за ред. Г.І. Балюк. - К.: Юрінком Інтер, 2012. – 328с.
8. Науково-практичний коментар Лісового кодексу України / Г.І. Балюк, А.П. Гетьман, Т.Г. Ковальчук та ін.; за ред. Г.І. Балюк.- К.: Юрінком Інтер, 2009.- 368 с.
9. Правові форми екологічного контролю: Навчальний посібник / Краснова М.В., Позняк Е.В., Коваленко Т.П. та ін. (за ред.. Краснової М.В.). – К.: Алеута,2012. – 760с.